

Aneks 8.2 Definicije, politike I zakonodavstva od značaja za rad OKZPa: Povratak

- a) Definicije
- b) Spisak zakona i strateških dokumenata od značaja za prava izbeglica, raseljenih lica i procedure za održiv povratak i reintegraciju

Aneks 8.2 (a) Definicije

<p>Pravo na povratak i povrat imovine</p>	<p>“Republika Kosova treba da promoviše i omogući bezbedan i dostojanstven povratak izbeglica i interno raseljenih lica i pomogne istima da vrate svoju imovinu i lične stvari” (Ustav Republike Kosova, Član 1ž).</p>
<p>Odgovornosti Ministarstva za Zajednice i Povratak (MZP)</p> <p>Obezbeđuje smernice za izgradnju poverenja, dijalog aktivnosti i pomirenju između zajednica i podržava primenu tih aktivnosti.</p>	<p>Ministarstvo za Zajednice i Povratak je osnovano 24. Januara 2005. god., imenovajući Ministra na osnovu UNMIKove odredbe br. 2004/50 još od 2. Decembra 2004. god. U to vreme sve nadležnosti i dokumenti su prebačeni iz Kancelarije za Zajednice i Povratak unutar Kancelarije Premijera u Ministarstvu za Zajednice i Povratak. Sa osnivanjem Ministarstva za Zajednice i Povratak, 287 radnika je zapošljeno koji su pripadali svim nacionalnim zajednicama. Danas u Ministarstvu za Zajednice i Povratak je zapošljeno 100 službenika gotovo iz svih nacionalnih zajednica.</p> <p>Mandat Ministarstva za Zajednice i Povratak obuhvata sledeće tačke:</p> <p>Razvija politike i promoviše primenu pravnih propisa za promovisanje i zaštitu prava zajednica i njihovih pripadnika, uključujući i pravo na povratak, u skladu sa Kosovskim Ustavom.</p> <p>Promoviše uspostavljanje povoljnih uslova za povratak i pruža pristup na osnovu zakona.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obezbeđuje vodstvo u blizini zgrade poverenja, sa dijalogom aktivnosti i pomirenja između zajednica i pomaže u primeni ovih aktivnosti. • Razvija i nadgleda sprovođenje Vladine Strategije za isporuku zajednicama i povratak i podršku za razvoj i primenu tih takvih strategija u svim opštinama. <p>Razvija i/ili meadžira programe i mehanizme za lakšu i ravnopravnu reintegraciju svih zajednica i njihovih pripadnika koji u ovom trenutku stalno žive na Kosovu i obezbeđuju održiv povratak raseljenih lica i izbeglica.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obezbedi da politike na centralnom i lokalnom nivou do glavnih mere za zaštitu prava zajednica, ljudskih prava i interesa povratnika od onih ključuenih u smislu pristupa slobodnom kretanju, korišćenja jezika, slobodu izražavanja, ukupnog predstavljanja, obrazovanja, zapošljavanja i ravnopravnom pristupu pravosuđu, stambenom smeštaju i opštinskim

	<p>službama.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompilacija preporuke i koordinira aktivnosti ministarstava, opština i drugih institucija u odnosu na promovisanje i zaštitu prava i interesa zajednica i njihovih pripadnika, uključujući pravo na povratak. <p>Pregledava i podržava napore opštine da inicira pitanja zajednica i povratnika, kao i prati ovde rad Komisije za posredovanje, Komisije za Zajednice, Opštinske Kancelarije za Zajednice i razvoj i sprovođenje Opštinskih Strategija za Povratak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razmatranje i pružanje pomoći drugim ministarstvima i poređuje ponašanja sa sadašnjom praksom i predlaže politiku i projekte pravnih pravila, kako bi se obezbedilo da prava i interesi zajednica i njihovih predstavnika i raseljenih lica u celini se moraju izpoštovati i zakonodavne institucije moraju da deluju na način opštinskih pravila u skladu sa međunarodnim standardima i odgovarajućim pravilima predviđeni u Ustavu Kosova. <p>Koordinira sa ministarstvima, opštinama i drugim institucijama razvoj odgovornosti za humanitarne potrebe zajednica i njihovih pripadnika.</p> <p>Koordinira sa ministarstvima, opštinama i drugim institucijama primenu Strategije za ljudska prava osiguravajući da prava zajednica, prava raseljenih lica, i povratnika su promovisana i zaštićena sa posebnom pažnjom za potrebe žena, dece, starijih osoba i ugroženih grupa.</p> <p>Prati i podržava operativni okvir za povratak u cilju da se obezbedi pristup na prava koja reaguju na potrebe raseljenih lica i saraduje sa drugim ministarstvima, agencijama i NVO koje su uključene u ovom procesu.</p> <p>Prati usklađenost zakona i politike drugih ministarstava i lokalnih institucija sa Ustavom Kosova i preuzima vodeću ulogu datim poslovima Ministarstvu od strane Vlade Kosova.</p> <p>Pomaže u razvoju i primeni mera u oblasti javnog informisanja i drugih promotivnih projekata, kako bi se podigao nivo razumevanja prava i interesa Zajednica i njihovih pripadnika, uključujući takođe i pravo na povratak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obavlja i druge poslove kako je određeno po propisima i pravilima na snazi. Faktori Određuju rad ministarstva.
<p>Prioriteti reforma MZP u oblasti održivog povratka</p>	<p>Prioriteti MZPA za reforme (Održiv povratak)</p> <p>Ministarstvo želi da ojača proces povratka. U tom smislu smatra kao prioritet sledeće pet kategorije:</p> <p>I. Stvaranje mehanizma za poboljšanje i pojednostavljanje povratka.</p> <p>II. Novi mehanizam za povratak i informacije o raseljenim licima oko uslova na Kosovu.</p> <p>III. Ukupni paketi pomoći za povratnike će biti uspostavljeni u skladu sa</p>

	<p>prihvaćenim standardima.</p> <p>IV. Proširenje grupe korisnika za pomoć pri povratku i fokusiranje na pomoć porodicama koje su raseljene i žive u kolektivnim centrima u cilju pronalazjenja dugoročnog rešenja.</p> <p>V. Prioriteti dati povratku u urbanim sredinama (zemlje u kojima su na raspolaganju škole, zdravstvene ustanove, itd..Postoje zemlje kojima je određen nivo infrastrukture)</p> <p>I. to je iskusan, poboljšan i pojednostavljeni mehanizam za povratak.</p> <p>Na kraju 2008 god, revizije u upustvu za održiv povratak su počele sa idejom da se proces povratka obavlja lakše i brže.tokom 2009 godine se nastavlja sa revizijom Priručnika, i ministarstvo u saradnju sa opštinama i relevantnim partnerima čini metoda istraživama za olakšanje poslovanja i osiguranja jasnih podela odgovornosti između centralnog i lokalnog nivoa vlasti. Ministarstvo smatra da su procedure još komplikovane i treba da se razjasne. Nakon što ministarstvo razvije nove procedure, u saradnji sa opštinama i relevantnim partnerima, testira će ih tokom poslednje polovine 2009 god, u nadi da će u potpunosti se sprovesti na Kosovu u 2010 god.</p> <p>II. Informisanje raseljenih lica oko povratnih mehanizama</p> <p>Po osnivanju novih mehanizama prestaviće se zahtevima sa potencijalne povratnike. Ministarstvo će obezbediiti sve potrebne uslove za uvođenje ovog mehanizma koje će takođe revidirati svoju politiku u pogledu komunikacije. Sistemi će biti usvojeni za praćenje efikasnosti iznetih podataka.</p> <p>III. Ukupni paketi pomoći za povratnike će biti uspostavljeni u skladu sa prihvaćenim standardima</p> <p>Ministarstvi želi da obezbedi da pitanja stanovanja, čak i ako nemaju veze sa rekonstrukcijom i izgradnjim novih stanova po prihvatljivim standardima. Smernice za kvalitet i kvantitet su deo revidiranog Priručnika za održiv povratak. Ministarsvo će osnovati jedinizu za praćenje koja će pokušati da obezbedi da svi projekti koji su finansirani od Ministarstva primenjuju prihvaćene standarde.</p> <p>VI. Proširenje grupe korisnika za pomoć pri povratku i fokusiranje na pomoć porodicama koje su raseljene i žive u kolektivnim centrima u cilju pronalazjenja dugoročnog rešenja.</p> <p>Ministarstvo će pružiti mehanizme za podršku IRL i IRL koji žele da se vrate u svoje zemlje porekla, gde imaju imovinu, da osiguraju IRL koji žele da se integrišu iz raseljenih mesta unutar Kosova, i takođe da obezbede pružanje pomoći za IRL i IRL koja nemaju imovinu. U skladu sa potrebama trenutnih</p>
--	--

	<p>korisnika koji su podneli za kolektivne centre, Ministarstvo će pripremiti programe i projekte koji će imati nalog za prestanak takvog načina stanovanja.</p> <p>V. Povratak raseljenih lica u urbanim sredinama</p> <p>Ministarstvo želi da posdostakne gde je moguće da se raseljena lica vrate u mestima gde infrastruktura već u pogledu obrazovanja, zdravstva i drugih usluga. To nije zbog povrede prava na povratak u zemlju porekla, već zato što bi bilo razumno da se vrate u mesto gde već postoje neke osnovne društvene uslove. Takođe mogućnost za zaposlenost može biti veća u urbanim mestima nego u onima tek izgrađenim na Kosovu. Istovremeno, vlada, želi da vidi zatvaranje svih kolektivnih centara i rešavanje problema kolektivnog smeštaja za vreme ovog strateškog plana.</p>
<p>Odgovornosti Opštinske Kancelarije za Zajednice i Povratak (OKZP) u polju održivog povratak</p>	<p>Prema Članu 7 Vladine Uredbe Br. 02/2010, u polju održivog povratka, dužnosti i odgovornosti OKZP obuhvata koordinaciju i pružanje saveta relevantnim organima izvršne vlasti i predstavnika vlasti, kako -</p> <p>1.2. Promoviše i štiti jednako pristup svih zajednica javnim uslugama;</p> <p>1.3. Koordinira proces povratka i promoviše stvaranje uslova za održiv povratak i registraciju raseljenih i vraćenih lica u opštini;</p> <p>1.4. Priprema relevantne akcione planove u skladu sa Državnim i Opštinskim prioritetima, kako bi pomogli opštini u ispunjavanju svojih obaveza u odnosu na proces povratka i reintegracije;</p> <p>1.5. Identifikovanje prioriternih potreba manjinskih zajednica, razvijanje, pružanje i praćenje realizacije projekata koji će unaprediti prava zajednica j, pristup zajednica javnim uslugama, i stvaranje uslova za održiv povratak i reintegraciju.</p> <p>1.6. Koordinira sve aktivnosti sa opštinskim institucijama i centralnom Vladom, uključujući ali ne ograničavajući, Kancelariju Premijera (KP), Ministarstvo za Zajednice i Povratak (MZP), Ministarstvo Administracije Lokalne Uprave (MALU), Ministarstvo Unutrašnjih Poslova (MUP), i Ministarstvo za Rad i Socijalna Pitanja (MRSP).</p> <p>1.7. Nadgleda i podnosi redovne izveštaje Gradonačelniku i Skupštini Opštine i insitucijama centralne vlasti o postignutom napretku u oblasti prava zajednica, jednak pristup zajednica javnim službama, povratku, repatrijaciji i reintegraciji.</p> <p>2. U skladu sa važećim zakonima o zaštiti ličnih podataka, Kancelarija treba da održava, u statističke i političke svrhe, elektronske podatke (bazu podataka) u vezi kategorija lica u njoj zaštiti, uključujući pripadnike manjinskih zajednica, izbeglica, raseljenih lica, dobrovoljnih i ne-dobrovoljnih povratnika. Ove baze podataka će biti u skladu sa bazama podataka i MZP, MRSP i MUP. Kancelarija će takođe prikupiti podatke vezane sa povratkom lica iz trećih zemalja dobrovoljno</p>

	<p>ili nedobrovoljno/na silu.“</p>
<p>Tri primarna cilja Strategije MZP za zajednice i povratak 2009-2013</p>	<p>Jačanje i stabilizovanje zajednica na Kosovu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jačanje prava zajednica i osiguravanje primene trenutnog zakona za Zaštitu i Promovisanje Zakona o Zajednici • Obezbeđivanje društvenog učešća zajednica i pristup javnim uslugama. <p>II. Održiv povratak raseljenih lica sa Kosova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obezbedi podršku svih povratnika na Kosovu • Obezbedi da raseljena lica i potencijalni povratnici imaju adekvatne informacije oko uslova za povratak i oko njihovih prava • Obezbedi adekvatne uslove u zemlje za povratak onih koji su dobili održiv povratak i integraciju povratnika. <p>III. Podrška ekonomskom razvoju zajednica na Kosovu, kao glavni preduslov za stabilizaciju zajednica i održiv povratak.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obezbedi dodelu sredstava za projekte koji ispunjavaju uslove za stabilizaciju i integraciju zajednica <p>Treći cilj je usmeren ka poboljšanju ekonomskog stanja i integraciju zajednica, uključujući i povratnike koji promovi4u stabilno, demokratsko, prosperitetno multietničko društvo na Kosovu.</p>
<p>Vodeći principi u pogledu održivog povratka (Revidirani priručnik za održivi povratak)</p>	<p>Rights-based</p> <p>Prava osnovana na pristup za povratak, koja dopuštaju slobodne i informisane odluke za celo raseljeno stanovništvo Kosova, je i dalje najbolji pristup da se obezbedi dobrovoljni i održivi povratak. Svako pojedino raseljeno lice ima pravo da izvrši slobodnan i informisani izbor o dostupnim opcijama povratka. Ovaj pristup omogućava najugroženijim ljudima da donose odluke koje najbolje odgovaraju njima i za de-politizaciju pitanja povratka. Ovo pravo se odnosi na sve etničke zajednice na sva mesta ili na raseljenim mestima, bilo to unutar Kosova, unutar Srbije i Crne Gore, ili u drugim zemljama.</p> <p>Povratak na mestu porekla</p> <p>Primarni fokus procesa povratka je da preokrene efekat sukoba vezanih za kretanje stanovništva i do kraja situacija raseljenih, dok propisno se poštuju prava interno raseljenih lica da se vrate na mesto porekla, kao i njihovo pravo na slobodan izbor svojeg mesta boravka. Svi naponi onda moraju biti učinjeni kako bi se odstranile prepreke sa ciljem povratka u zemlju porekla i asistiranja IRL da vrate pod svojim vlasništvom njihove nekretnine i licnu imovinu. interno raseljena lica biće u</p>

	<p>mogućnosti da se lokalno integrišu uz slobodno izabrana alternativna mesta, ako te prepreke za povratak i reintegraciju se ne mogu maći putem vidljivim i obrazloženim trudom, i tako bezbedan, dostojanstven i održiv povratak i reintegracija je nemoguća.</p> <p>Koristeći ova alternativna rešenja za povratak, obezbediće se da svaka odluka od strane interno raseljenih lica, koji dozvoljavaju sebi takve alternative koje su donete na dobrovoljan način, individualno, bez ikakvog pritiska ili nesvesno i bez pristupa na objektivne informacije za najbolje dugotrajno odgovarajuće rešenje.</p> <p>Održivost</p> <p>Obezbeđivanjem socijalne i ekonomske održivost za povratnike je veoma važno. IRL/izbeglice žele da se vrate i njihova fizička mogućnost za to je postignuta samo ako oni mogu i u stanju su da žive u miru i aktivno učestvuju u njihovoj zajednici. četiri glavna uslova su potrebna sa osiguranje održivosti povratnika: (1)bezbednost i sloboda kretanja, (2) pristup javnim uslugama (javne usluge, komunalije, obrazovanje i zdravstvene usluge), (3) pristup ..... (tj putem efektivnog ponovnog posedovanja imovine ili pomoć za ri-izgradnju kuće gde je potrebno) i (4)ekonomska vrednost putem fer i jednakog pristupa za mogućnosti zapošljavanja.</p> <p>Gore-dole pristup i pristup vođen od IRS</p> <p>Potrebe povratnika su identifikovane i podržane na osnovi interesa od strane raseljenih. Ovaj pristup je i principielan i praktičan. Reflektuje pristup baziran na prava gde pojedinci su u stanju da budu uključeni u procesu donošenju odluka koje mogu uticati ns njihovu budućnost, i da imaju objektivne informacije kako bi doneli ispravan izbor. Naj važnije, planovi povratnika bez velikog angažovanje IRL se neće materijalizovati. to takođe odražava pragmatično računanje da proces uključivanja lokalnih zajednica, obuhvatajući i lokalne bazirana IRL, su uglavnom održivi. I sa druge strane je jednako istinito: pristup gore-dole povratnika sa kontekstom na Kosovu je kao postavljanje političkih ciljeva ispred ličnih prava, i takođe zbog raznih razloga je naravno neodrživo.</p> <p>Pristup polovima i godištu</p> <p>Iskustva žena i muškarca zajedno sa konfliktnim i posle konfliktinim situacijama je različito zbog striktno određenih uloga na bazi polova i godišta. Pošto ova različita prošlost određuje nedostatke za pristup i uživanje mogućnosti i procesu reintegracije, treba da se prihvati i inkorporiše u svim procesima povratnika i reintegracije uz jednaka prava iz svakog ugla, kao što je zahtevano od me3š6unarodnih instrumenata (Savet Bezbednosti UN Rezolucija 1325 za Mir i Bezbednost žena, Deklaracija Bejinga i Akciona Platforma). održiv povratak je jedino moguć kada perspektiva polola i godišta (žene i muškarci raznih starosnih doba i prošlosti) koji inkorporišu fundamentalni pristup za fizičku bezbednost, ljudsku bezbednost, ekonomsko i socijalno blagostanje su obuhvaćeni i održavani na svim nivoima razvoja, sprovođenja i ocenjivanja politika, strategija i akcionih planova.Izbeglicama, povratnicima i IRL žena mora se pružiti mogućnost za razvoj njihove nezavisnosti i informisanog opinjona za osiguranje programa oko povratnika, raseljenih, reintegracije i interetničkog dijaloga, na kojima će se zbog toga raditi na ugroženosti i rizik sa kojima se suočavaju tokom raseljenja i eventualnog povratka, i, povrhu svega, postavljanja eventualne osnove za jednake mogućnosti i okviru razvoja.</p>
--	---

	<p>Angažovanje cele zajednice Pristup osnovan na zajednici je centralno uživanje prava raseljenih lica po upoznavanju sa njihovim kapacitetima i resursima. dijalog među zajednicama i aktivnosti zajednica su glavni ključ za održiv povratak. Uspešni projekti za povratnike uključuju i određene aktivnosti sa ciljem promovisanja inter-etničkog dijaloga i podržavanja tolerancije i shvaćanja. važnije spomenuti da za takve inicijative je potrebno vreme za razvoj i sprovođenje, ali ceo trud u početnim fazama tokom procesa povratka može predvideti kasnije poteškoće. Projekti povratnika koji pružaju neki nivo koristi za sve zajednice u celini imaju više mogućnosti da uspu.</p> <p>Učešće Asocijacija raseljenih i IRL Dostignuće održivog dukotrajnog rešenja je proces uzdizanja-pada, gore-dole proces koji zahteva jednak pristup i jednako učešće raseljenih muškaraca i žena tokom zacrtavanja, sprovođenja, praćenja i ocenjivanja stiv staza projekta i aktivnosti. Raseljeni muškarci i žene ili njihove pravni predstavnici trebaju biti u mogućnosti da se u potpunosti angažuju sa svim relevantnim zainteresovanim stranama na opštinski, centralni i viši nivo mehanizama za povratak. Putem potpunog angažovanja i usretdavanja u celom procesu povratka, raseljena lica igraće aktivnu ulogu za razvoj strategija kako bi adresirali njihove potrebe i zaštitu njihovih prava. to će takođe omogućiti da raseljena lica uzmu odgovornost za njihove uloge i akcije.</p>
<p>Stanje održivoh povratka (2009)</p>	<p>Manje od 20,000 ljudi iz manjinskih zajednica su se vratili na Kosovo jo od konflikta 1999god. do 2006, me3š6unarodne zajednice su organizovale proces povratka. Tokom ove tri četiri godine, sprovođenje politika palo je u ruke Ministarstva za Zajednice i Povratak.</p> <p>Neka dokumenta i pravilnici su razvijeni tokom nekoliko godina kako bi osnovali standarde i verifikaciju mehanizama za podršku procesu povratka na Kosovu. Trenutna vodeća dostupna dokumenta su "Protokol za održiv i dobrovoljni povratak" (Jun 2006) i "Revidirano Upustvo za Održiv POvratak" (Jun 2006).</p> <p>Razvoj mehanizama i pomoć od strane partnera, i rezultati procesa povratka na Kosovu do sada nisu zadovoljavajući. Samo mali procenat IRL je vraćeno na Kosovu i našlo je dugotrajna rešenja.</p>
<p>Kategorije Raseljenih Lica \</p>	<p>Raseljena lica sa Kosova su opisani po sledećim kategorijama:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Interno Raseljena Lica (IRL) b) Interno Unutrašnja Raseljena Lica (IURL) c) Izbeglice (I) <p>Definicije:</p> <p>Interno raseljena lica su pojedinci koji su presiljeni da napušte svoj dom zbog naoružanog konflikta, kako bi избегli naoružani konflikt, stanje opšteg zlostavljanja, zlostavljanja ljudskih prava, i do prirodnih nepogoda ili onih neprirodnih koja su međunarodno upoznata. Kada govorimo o Kosovu, to su lica i</p>

	<p>porodice koji žive bez granica Srbije i Crne Gore (Dok Srbija i Crna Gora su bili još jedna država i dok Kosovo nije proglasilo nesavisnost).</p> <p>Raseljena lica unutar države su pojedinci ili grupe koje su raseljene (oni ne žive na mestu gde su ranije živeli zbog njihove rase, religije, nacionalnosti, pripadanju raznim socijalnim grupama, ili bilo kojih političkih mišljenja, i oni koji ne žele biti zaštićeni od države ili vraćeni zbog straha od pretnje, zlostavljanja i ugroženosti od strane federalnih i ne-federalnih etniteta ili pojedinaca..</p> <p>Izbeglice su osobe koje se nalazi van granica svoje nacionalne države ili zemlje-Residencije, koje je strah od progona zbog svoje rase, vere, nacionalnosti, pripadnosti bilo kojoj društvenoj grupi, ili političkog mišljenja, a koji ne žele da budu zaštićeni od strane države ili povratak iz straha od progona, nasilja i pretnji od strane federalne jedinice ili ne-savezni ili pojedinaca.</p> <p>Interno Raseljena Lica sa Kosova u Makedoniji i Crnoj Gori nisu imali zvanični status izbeglica i ako su oni raseljeni van granica. Oni su svi zvani raseljena lica.</p>										
<p>POdaci o raseljenim licima sa Kosova (2009)</p>	<p>Dok je teško da se odredi tačni broj izbeglica i IRL, podaci su predstavljeni u ovim brojkama:</p> <table border="1" data-bbox="625 932 1430 1436"> <tr> <td>IRL sa Kosova u Crnoj Gori</td> <td>16,143</td> </tr> <tr> <td>IRL sa Kosova u Srbiji</td> <td>205,940</td> </tr> <tr> <td>IRL sa Kosova u Makedoniji</td> <td>1,711</td> </tr> <tr> <td>IRL sa Kosova u</td> <td>20,65</td> </tr> <tr> <td>Ukupan broj IRL</td> <td>243,831</td> </tr> </table>	IRL sa Kosova u Crnoj Gori	16,143	IRL sa Kosova u Srbiji	205,940	IRL sa Kosova u Makedoniji	1,711	IRL sa Kosova u	20,65	Ukupan broj IRL	243,831
IRL sa Kosova u Crnoj Gori	16,143										
IRL sa Kosova u Srbiji	205,940										
IRL sa Kosova u Makedoniji	1,711										
IRL sa Kosova u	20,65										
Ukupan broj IRL	243,831										
<p>Kategorije povratnika na Kosovu</p>	<p>U skladu sa sprovedenim mehanizmima i definicijama na mestu, postoje četiri kategorije povratnika na Kosovu, koji su:</p> <p>a) Spontani (Individualni) Povratnici</p> <p>Pojedinci, porodice ili grupe koje su vraćene bez i jednog obaveštenja i koji nisu dobili nikakvu materijalnu podršku pre njihovog povratka ili koji nisu ranije planirali njihov pobratak.</p>										

	<p>Pomognut Povratnici Na osnovi individualnog zahteva od strane raseljenih lica, porodica i relativno malih grupa povratnika, pomoć je pružena pre, tokom ili posle povratka, uglavnom putem određenih opština ili NVOa u skladu sa već osnovanim programima.</p> <p>Organizovani Povratnici</p> <p>b) Ovaj povratak je planiran i ima ukupni paket pomoći pre povratka kao deo projekt predloga i prikupljanja finansijskih resursa sa ciljem ispunjavanja svih osnovnih potreba. Akcije kao što su projekcije, razvoji, aplikacije, praćenje su uglavnom koordinirane u skladu sa Upustom za Održiv Povratak.</p> <p>c) Presiljeni POvratak (Deportacija)</p> <p>Ove definicije se mogu promeniti tokom 2009 god, u skladu sa promenama kod mehanizama za povratak koji će biti sprovedeni od strane MZP tokom pripreme ove strategije.</p>
<p>Generalne odgovornosti Opštinskih vlasti</p>	<p>Zakon Br. 03/L-040 o Lokalnoj Samoupravi (član 4)</p> <p>4.1. Opština je osnovna jedinica lokalne samouprave u Republici Kosova, izgrađena od zajednica građana specifične teritorije određene po zakonu i koja treba da sprovodi vlasti koji nisu specifično određene za centralne institucije.</p> <p>4.2. Svi organi opštine treba da obezbede da građani u opštini uživaju sva prava i slobodu bez nikakvih ograničenja, kao što je rasa, etnicitet, boja, pol, jezik, religija, politika ili druga mišljenja, nacionalno ili socialno poreklo, imovina, rođenje, ili dbilo koji status, i da imaju fer i jednake mogućnosti kod opštinskih usluga svih nivoa.</p> <p>4.3. Opštine treba da sprovedu njihove politike i prakse za promovisanje koekzistencije i mira između njihovih građana i da stvore odgovarajuće uslove kako bi omogućili svim zajednicama da pokažu, zasluše i razviju njihov nacionalni, etnički, kulturni, religiozni i lingvistički identitet/ličnost.</p> <p>4.4. Sve opštinske vlasti treba da odgovaraju svim građanima Opštine u oblicima postavljenim po zakonu.</p> <p>4.5. Građani opštine treba da imaju pravo da učestvuju u aktivnostima opštine, kao što je opisano po zakonu.</p> <p>4.6. Opštine treba da su u mogućnosti da uđu u dogovore sa selima, naseljima ili delovima unutar njihove teritorije za pružanje usluga bliže građanima u skladu sa članom 35 i njihovim statusom.</p>
<p>Nadležnosti opštinskih vlasti</p>	<p>Zakon Br. 03/L-040 o Lokalnoj Samoupravi (Vidi Poglavlje III, Nadležnosti Opštine)</p> <p>član 25 Principi Pomoći Opština treba da vodi svoje kopmetencije u skladu sa principima pomoći</p> <p>član 16 Nadležnosti Opštine Opština treba da vodi svoje, delegirane i usvojene nadležnosti i skladu sa zakonom..</p>

	<p>član 17 Sopstvene nadležnosti</p>	<p>član 18 Delegirane nadležnosti</p>	<p>član 19 Proširene opštinske nadležnosti</p>
	<p>član 20 Proširena nadležnost u pogledu sekundarne zdravstvene zaštite</p>	<p>član 21 Proširena nadležnost u pogledu visokoškolskog obrazovanja</p>	<p>član 22 Proširena nadležnost iz oblasti kulture</p>
	<p>član 6 Poboljšana prava učešća u izboru komandira lokalnih stanica policije</p>		
<p>Korišćenje jezika</p>	<p>Zakon Br.02/L-37 o Korišćenju Jezika</p> <p>PRVI DEO Generalni Uslovi</p> <p>član 1</p> <p>1.1. Cilj ovog zakona je da obezbedi:</p> <p>i. Korišćenje službenog jezika, kao i jezika zajednica čiji matični jezik nije službeni jezik, u Kosovskim institucijama i ostalim organizacijama i preduzaćima koji se bave sa javnim funskijama i uslugama;</p> <p>ii. Jednaki status Albanskog i Srpskog jezika kao službeni jezici na Kosovu i jednaka prava za njihovo korišćenje u svim Kosovskim institucijama;</p> <p>iii. Pravo svih zajednica na Kosovu da zasluže, održe i promovišu svoj lingvistički identitet/ličnost;</p> <p>iv. Multi jezički karakter Kosovskog društva, koji predstavlja jedinstvenu dušu, intelektualnu, historičku i kulturnu vrednost.</p> <p>1.2. Na Opštinskom nivou, ostali jezici zajednica, kao što su Turski, Bošnjački i Romski beće službeno korišćeni pod specifičnim uslovima po ovom Zakonu.</p> <p>Član 2.</p> <p>2.1. Albanski i Srbski i njihova azbuka su službeni jezici na Kosovu i imaju jednaki status u Kosovskim institucijama.</p> <p>2.2. Svi pojedicni imaju jednaka prava u pravcu korišćenja službenih jezika u Kosovskim Institucijama.</p> <p>2.3. U opštinama stanovnici zajednice čiji službeni jezik nije materni jezik, i koja zadnica sadrži najmanje pet (5) odsto ukupnog stanovništva opštine, jezik zajednice treba dobiti status službenog jezika u opštini i treba se jednako koristiti sa službenim jezicima. (navedenih, izuzetno, u Prizrenskoj Opštini Turski jezik treba imati status službenog jezika.</p> <p>2.4. U opštinama stanovnici zajednice čiji službeni jezik nije materni jezik, i koja zadnica sadrži više od tri (3) odsto ukupnog stanovništva opštine, jezik zajednice</p>		

	<p>treba dobiti status službenog jezika u opštini u skladu sa određenim propisima u članu 8. Dodatno, zajednica čiji jezik je tradicionalno govoren u opštini takođe ima status jezika za službeno korišćenje unutar opštine. PO članu 35, opština treba da usvoji detaljni pravilnik oko ovog pitanja unutar šest meseci promulgacije ovog Zakona.</p> <p>2.5. Kosovske institucije će obezbediti pravo jezika pojedincima koji pripada zajednici čiji jezik materni jezik nije službeni jezik, u skladu sa predispozicijama ovog Zakona.</p> <p>član 3</p> <p>3.1. Svaki pojedinac treba da ima pravo o slobodi izražavanja. Ovo pravo treba da obuhvati slobodu za prijem, potragu i pružanje informacija i ideja na jezik njegov bez ikakvih interferencija. Slobodno primanje prekograničnih prenosa, bilo to direktno ili putem repriziranja prenosa ili ponovnog snimka na osnovi jezika nije zabranjeno. Korišćenje ovog prava može biti predmet tih takvih ograničenja kao što je u skladu sa vezivanjem tretiranja međunarodnim ljudskih prava.</p> <p>3.2. Svaki pojedinac ima pravo jednakosti pri zakonu i za jednaku zaštitu od zakona. Svaka diskriminacija na osnovi jezika treba biti zabranjena.</p>
Korišćenje jezika pred opštinskih vlasti	Vidi Zakon Br.02/L-37 o Korišćenju Jezika, Korišćenje Jezika u Opštinskim Institucijama član 7 do 9

Ankes 8.2. (b): Lista relevantnih zakona i političkih dokumenata za prava izbeglica, raseljenih lica i za procedure održivog povratka i reintegracije

<p>Međunarodni ugovori</p>	<p>Izbeglice KOnvencija UN vezano za Status Izbeglica (191) i Dodatni Protokol (1967)</p> <p>Interno Raseljena Lica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vodeći Principi UN za Interno Raseljenje (1998) <p>Prava Zajednica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Međunarodna Konvencija o Civilnim i POLitičkim Pravima (i posebno član 27) • Okvir Konvencije Saveta Evrope za Zaštitu Nacionalnih Manjina • Konvencija za Eliminisanje Svih Oblika Racialne Diskriminacije • Konvencija za Eliminisanje Svih Oblika Diskriminacija žena <p>Ljudska Prava</p> <ul style="list-style-type: none"> • Univerzalna Deklaracija Ljudskih Prava • Evropska Konvencija za ZAštitu Ljudskih Prava i FUndamentalne Slobode • i njeni Protokoli • Međunarodna Konvencija za Civilna i Politička Prava i njeni Protokoli • Međunarodna Konvencija za Ekonomska, Socijalna i Kulturna Prava i njeni Protokoli • Konvencija za Prava Dece <p>Drugi međunarodni dogovori vezivanja Republike Kosova, u skladu sa Ustavom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sveobuhvatni predlog za rešenje statusa Kosova <p>Uključujući Generalne Principe; Ankes 1 o Principima Ustava (odredba); Aneks II o Pravima Zajednica i njihovim Pripadnicima; Ankes III o Decentralizaciji; Ankes V o Religioznoj i Kulturnoj Baštini..</p>
<p>Ustav Republike Kosova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • član 1ž (Izbeglice i interno raseljena lica); • član 22 (Direktno Sprovođenje međunarodnih dogovora i instrumenata); • Poglavlje II (Fundamentalna Prava i Slobode); • Poglavlje III (Prava Zajednica i Njihovih Pripadnika).
<p>Vladine politike za stvaranje uslova za održiv povratak izbeglica i interno raseljenih lica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pravilnik UNMIK Br.2005/15, Popunjen Pravilnik UNMIK Br.2001/19 o Izvršnim Odsecima Privremenih Institucija Vlade Kosova (čiji Ankes pruža mandat MZP) <p>Strategija MZPa za Zajednice i POvratak, 2009-2013</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revidirani Pravilnik za Održiv POvratak, objavljen od Ministarstva za Zajednice i POvratak u 2006 god. <p>Pod-opštinske Akovi</p>

	<p>Vladin Pravilnik Br.02/2010 o Opštinskim Kancelarija za Zajednice i Povratak (što predviđa mandat OKZPa u polju Održivog POvratka) Pravila i Propoai Rada i Opis Radnog Mesta za OKZP, kao što je usvojeno od strane Vlade Republike Kosova Pravilnik Br. 187 MZPa, datum 15.02.2010, za Formiranje kriterijuma za aktivnosti MZPa Pravilnik Br. 299 MZPa, datum 16.03.2010, Finansiranju projekata NVOa za razvoj i održivost zajednica.</p>
<p>Zakonodavstvo Republike Kosovo o jednakim pristupom javnim uslugama za izbeglice)</p>	<p>Prava zajednica u skladu za zakonodavstvom</p> <p>Zakoni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakon Br.03/1-047 o Zaštiti i Promovisanju Prava Zajednica i njihovim Pripadnika na Kosovu • Zakon Br.03/1-068 o Obrazovanju po Opštinama u Republici Kosova • Zakon Br.02/1-37 o Korišćenju Jezika • Zakon Br.03/L-040 o Lokalnoj Samoupravi • Zakon Br.03/L-041 o Administrativnim Granicama Opštine • Zakon Br.02/L-88 o Kulturnoj Baštini/Nasleđu • Zakon Br.03/L-039 O Posebno ZAštićenim Zonama • Zakon Br.03/L-31 Slobode Religije na Kosovu • Zakon Br.03/L-064 o SLužbenim Praznicima Republike Kosova • Zakon Br.2010/03-L-ć7 Popisa stanovništva i imovine <p>Sekundarno zakonodavstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravilnik Vlade Br.02/2010 o Opštinskim Kancelarijama za Zajednice i Povratak • MPA Pravilnik Br.04/2010 o Procedurama za Fer i Proporcijonalno Predstavljanje Zajednica Manjina kod Civilnih Usluga u Republici Kosova <p>Ostali zakoni vezani sa stvaranje uslova z održiv povratak (antidiskriminacija i pristup javnim uslugama)</p> <p>Zakon Br.2004/3 Protiv Diskirminacije Zakon Br.2004/2 o Jednakosti POlova</p> <p>Zdravstvene Usluge Zakon Br. 2004/4 o Zdravlju Zakon Br.2008/03-L-č4 o Promeni Zakona o Zdravstvu Zakon Br.2004/38 o Pravima i Odgovornostima Građana za Zdravstvenu Negu</p> <p>Obrazovanje</p>

<p>Zakon Br.02/L-52 Predškolsko Obrazovanje Zakon Br.2002/2 Osnovno i Srednje Obrazovanje na Kosovu Zakon Br.2002/3 Visoko Obrazovanje na Kosovu Zakon Br.02/L-24 Obrazovanje odraslih i Trenizni</p> <p>Socijalno blagostanje</p> <p>Zakon Br.2003/15 šema Socijalne POmoći na Kosovu Zakon Br.02/L-17 Socijalne i porodične usluge Zakon Br.2004/32 o Porodici Zakon Br.2003/ć o Osobama sa invaliditetom na Kosovu Zakon Br.03/1-019 o Sposobnostima za Zapošljavanje, Rehabilitacije i Zapošljavanja osoba za invaliditeto,</p> <p>ZApošljavanje Zakon Br.03/L-212 za Rad Zakon Br.02/L-42 o Obrazovnoj Zapošljavanju i Treniznima</p> <p>Državljanstvo, civilna registracija, lična dokumenta, registracija boravka Pravilnik 2000/13 UNIM za Centralnu Civilnu Registraciju Zakon Br.03/L-0đ o Držaqvljanstvu na Kosovu Zakon Br.02/L-118 o Ličnom Imenu Zakon Br.2004/46 Civilne Registracije\ Zakon Br.2007/02-Lč6 Promeni i suplementnostizakona o registraciji civilne države br.2004/46 Zakon Br.03/L-037 o Putnim Dokumentima Zakon Br.03/L-099 o Ličnoj Karti Zakon Br.02/L-121- Stanovanju i boravistu</p> <p>Civilne Usluge Zakon o Civilnim Uslugama Republike Kosova Zakon Br.2010/03-L-147 o Platama Civilnih SLužbenika Zakon Br.2010/-3-L-192 Intependet nadzornog odbora Kosovskih javnih služba Zakon Br.2003/12 za Pristup Službenim Dokumentima</p> <p>Pitanje imovine Zakon Br.03/L-067 o Kosovskoj Agenciji za Imovinu Zakon Br.2009/03-L-154 o Imovini i ostalim Pravima za Nekretnine Zakon Br.03/L-079 zamena Pravlinka 2006/50 UNMIK o rezoluciji primedbi vezano za privatnim nekretninama, uključujući i poljuprivrednu i poslovnu imovinu Zakon Br.2009/03-:-L-139Eksprijacija Nekretnina Zakon Br.2003/25 o Katastru Zakon Br.2003/14 o Prostornom Planiranju</p> <p>Administrativne žalbe vezane sa performasnom javnih usluga Zakon Br.02/L-28 o Administrativnim Procedurama Zakon Br.2010/03-L-208 Ombudseperson</p> <p>Readmisija</p>
--

	Zakon Br.2010/03-L-208 o Readmisiji Baza podataka OKZPa i zaštita ličnih podataka Zakon Br.2010/03-L-172 o Zaštiti Ličnih Podataka
--	--